

บทที่ 4

พัฒนาการของหวยล็อตโต และการจำหน่ายหวยล็อตโตในประเทศไทย

พัฒนาการของหวยล็อตโต

หวยล็อตโตเป็นสลากกินแบ่งเก่าแก่อีกประเภทหนึ่ง ที่มีต้นกำเนิดจากทวีปยุโรป เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 16 ณ เมืองเจนัว ประเทศอิตาลี เป็นเกมการเสี่ยงโชคที่ประชาชนนิยมเล่นกันมาก โดยมีกติกาเริ่มต้นคือ ให้ประชาชนทายชื่อคน 5 คน ที่คาดว่าจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นวุฒิสมาชิกของสภาสูง ซึ่งมีผู้สมัครจำนวน 90 คน เกมจะมีเวลาเริ่มต้นล่วงหน้า 6 เดือนก่อนที่จะประกาศผลผู้ได้รับการแต่งตั้งทั้ง 5 คน ใครทายถูกทั้ง 5 ชื่อ 4 ชื่อ หรือ 3 ชื่อก็จะได้รับเงินรางวัลที่ลดหลั่นกันลงไป โดยผู้ที่เล่นเกมนี้จะต้องจ่ายเงินซื้อตั๋วเพื่อทายแต่ละครั้ง เกมนี้ได้รับความนิยมขึ้นเรื่อย ๆ จากปีละหนึ่งครั้งมาเป็นเดือนละครั้ง และเพิ่มความนิยมขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้เรียกชื่อเกมชนิดนี้ว่า “ล็อตโต” ซึ่งจัดเป็นสลากกินแบ่งชนิดหนึ่งที่แพร่ขยายจากเมืองเจนัวในประเทศอิตาลี เข้าสู่ประเทศฝรั่งเศส อเมริกา และอีกหลาย ๆ ประเทศในที่สุด

1. สาเหตุที่ทำให้หวยล็อตโตได้รับความนิยม

1.1 หวยล็อตโตเป็นเกมสด (active game) สนุกสนาน เร้าใจ คือ มีการเคลื่อนไหวไม่น่าเบื่อ เพราะเป็นสลากประเภทเดียวที่ผู้ซื้อสามารถเลือกเลขได้ทุกตัว ไม่ว่าจะเป็นเลข 6 ตัวจาก 39 ตัว หรือ 6 ตัวจาก 32 ตัว หรือ 6 ตัวจาก 49 ตัว ในสมัยก่อนนี้ให้เลือก 6 ตัวจาก 90 ตัว แต่ปัจจุบันยกเลิกไปแล้วเพราะ โอกาสที่จะถูกรางวัลน้อยมาก และสามารถซื้อซ้ำกันก็ชุดก็ได้ไม่จำกัดจำนวน

1.2 คนทั่วไปที่มีรายได้น้อย ปานกลาง จนถึงผู้ที่มีรายได้มาก ก็เล่นเกมล็อตโตได้

1.3 เกมล็อตโต ให้ความเป็นอิสระแก่ผู้ซื้อ ในการซื้อเลขอะไรก็ได้ ไม่มีการจำกัดจำนวนคนซื้อ เนื่องจากผู้ออกไม่ต้องมีการกำหนดรางวัลตายตัว แต่เป็นการเฉลี่ยระหว่างผู้ที่ถูกรางวัลเดียวกัน (parimutal system) ในจำนวนเท่า ๆ กัน ตัวอย่างเช่น รางวัลแจ็กพ็อต 1 รางวัล เป็นจำนวนเงิน 1 ล้านบาท ถ้าในงวดนั้น มีคนถูกรางวัลที่เดียว 10 คน ทั้ง 10 คนนั้นก็จะได้เงินรางวัลไปคนละ 100,000 บาท และรางวัลอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นถ้ายังมีคนถูกรางวัลหลายคน เงินรางวัลที่แต่ละคนได้จะถูกนำมาเฉลี่ยทำให้ได้รับรางวัลน้อยลง แต่สิ่งที่สำคัญคือ ยิ่งถ้ามีคนซื้อ มาก ยอดเงินรางวัลโดยรวมจะมากตามไปด้วย การจ่ายรางวัลโดยไม่ตายตัวนี้ ผู้ออกสลากก็ไม่ต้องเสี่ยงเรื่องการขาดทุนจากการจ่ายรางวัลเนื่องจากไม่ต้องประกันรางวัล

1.4 จำนวนเงินรางวัลก้อนโต ซึ่งเกิดจากการสะสมทับทวีของรางวัล คือ หากไม่มีใครถูกรางวัลในงวดนั้น ๆ จะยกยอดไปทบในงวดหน้า ถ้างวดหน้ายังไม่มีคนถูกรางวัลอีก เงินรางวัลก็จะเพิ่มพูนไปสะสมในงวดต่อ ๆ ไป แต่ก็มักจะไม่นาน เพราะมีคนโชคดีถูกรางวัลอยู่เรื่อย ๆ แต่ถ้าไม่นานแล้วยังไม่มีผู้โชคดีถูกรางวัล สำนักงานสลากกินแบ่งเจ้าของกิจการอาจนำรางวัลมาเฉลี่ยให้กับรางวัลเล็ก ๆ บ้าง หรือบางทีอาจมอบรางวัลให้การกุศล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะต่อไป

1.5 การนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาอำนวยความสะดวก ไม่ว่าจะจะเป็นระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ ที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และถูกต้อง ผู้ซื้อสามารถดำเนินการได้เบ็ดเสร็จภายในขั้นตอนง่าย ๆ ด้วยตนเอง ตั้งแต่การ ซื้อ ตรวจ รับรางวัล ด้วยเวลาเพียงน้อยนิดเท่านั้น

2. การจำหน่ายสลากล็อตโต

วิธีการซื้อสลากล็อตโต เริ่มจากการรับแบบฟอร์มจากผู้ขาย (แบบฟอร์ม 1 แผ่น จะแบ่งเป็นช่อง ๆ จำนวน 6 – 8 ช่อง ช่องละ 1 เกม) แล้วใช้ดินสอหรือปากกาขีดทับตัวเลขที่ต้องการลงไปเกมละ 6 ตัว จากนั้นก็เสียบแบบฟอร์มที่เลือกตัวเลขแล้ว ลงในเครื่องจำหน่ายเพื่ออ่านข้อมูล ซึ่งเครื่องจะพิมพ์ใบรับ ซึ่งก็คือสลากล็อตโตออกมาให้ และใบรับนี้ใช้เป็นใบเสร็จรับเงินไปด้วยพร้อม ๆ กัน ผู้เล่นต้องเก็บสลากล็อตโตไว้ให้ดีเพื่อตรวจผลและขึ้นเงินรางวัลในตั๋วสลากล็อตโต จะมีรายการแสดงราคาซื้อ (จำนวนเกม) วันที่ซื้อ และเลขที่เลือกในแต่ละเกม เพื่อความสะดวกผู้ซื้อจะเลือกซื้อทีละงวด หรือซื้อทีเดียว 2 – 3 งวดก็ได้ ถ้าชอบเลขตัวนั้นจริง ๆ และไม่อยากพลาด

ในประเทศที่มีสลากกินแบ่งหลายประเภท ประชาชนจะมีอิสระในการเลือกซื้อตามใจปรารถนา และสมควรแก่อัตถภาพ บางคนชอบถูกรางวัลเล็ก ๆ แต่ถูกบ่อย ๆ จะเลือกซื้อสลากแบบชุด หรือ instant ขณะที่พวกหลงใหลตัวเลขอาจเลือกเล่นสลากรายวัน ส่วนคนที่อยากได้เงินก้อนโต มักจะเลือกเล่นหวยล็อตโต แต่โดยรวมแล้วผู้เล่นจะพิจารณาเงินรางวัลโดยรวมที่ผู้ดำเนินการจัดสรรไว้ เช่น ในประเทศไทย มีสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้จัดสรรเงินรางวัลไว้ 60 % ของยอดจำหน่ายสลาก แต่ทั่ว ๆ ไปแล้วผู้ดำเนินการจะจัดสรรเงินรางวัลไว้ที่ 50 % ของยอดจำหน่ายสลาก

การตัดสินใจซื้อสลากแบบใด มีข้อควรพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือ โครงสร้างของเงินรางวัลและโอกาสที่จะถูกรางวัลว่ามีอย่างน้อยเพียงใด มีรางวัลพิเศษหรือไม่ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามรูปแบบของเกมและเกมล็อตโตจะเน้นที่แจ็กพ็อต บางแห่งจะจัดสรรเงินรางวัลแจ็กพ็อตไว้ถึง 83.4 % ของเงินรางวัลทั้งหมดเลยทีเดียว ก่อนจะเฉลี่ยเงินรางวัลที่เหลือไปเป็นรางวัลรอง ๆ นอกจากนี้ ภาษีเงินได้จากเงินรางวัลสลาก เป็นเรื่องที่ต้องระวังด้วยเหมือนกัน แต่โดยปกติแล้วเกือบทุกประเทศ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ จะมีแต่ในอเมริกาเท่านั้นเอง ที่หาทางหลบเลี่ยงภาษีให้ โดยการแบ่งจ่ายเงินรางวัลเป็นรายปี

3. ตัวอย่างรูปแบบของเกมล็อตโต

3.1 เกมที่นิยมเล่นกันในอเมริกาเมื่อหลายปีก่อน และตอนนี้ยังเล่นกันอยู่ในรัฐแมสซาชูเซตส์ คือ “เกมเมกะบัคส์” (Megabucks) เลือกรางวัล 6/36 ขายในราคาเกมละประมาณ 1 เหรียญสหรัฐ จัดสรรเงินรางวัลไว้ 50 % ของยอดจำหน่าย แต่ประกันรางวัลเงินแจ็กพ็อตไว้ไม่ต่ำกว่า 400,000 เหรียญสหรัฐ หากไม่มีผู้ใดถูกเงินรางวัลจะนำไปสมทบในงวดถัดไป แต่ถ้าโชคดี อย่างเช่นเมื่อปี 2527 มีผู้ถูกแจ็กพ็อต ได้เงินไปแล้วถึง 15.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนรางวัลต่ำสุดของเกมนี้คือให้เล่นฟรี 1 ครั้ง แต่ต้องใช้สิทธิ์ภายใน 90 วัน นับแต่วันออกรางวัล ปัจจุบัน เกมเมกะบัคส์ ยังเป็นที่นิยมอยู่ แม้ว่าจะมีเกม “Powerball” ซึ่งมีรางวัลแจ็กพ็อตที่สูงกว่ามาก (แต่โอกาสถูกจะยากกว่า) และมาแรงมากในช่วงหลัง ๆ

3.2 นอกจากเกม เมกะบัคส์ ในอเมริกาแล้ว ยังมีเกมเสี่ยงโชคล็อตโต อีกหลายแบบที่นิยมเล่นในแคนาดา แม้ว่าจะมีรูปแบบแตกต่างกันออกไปบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของโครงสร้างรางวัล เช่นอาจจะมีเลขโบนัส หรือรางวัลพิเศษอื่น ๆ แล้วแต่จะเรียก เข้ามาเป็นตัวตัดสินเพิ่มขึ้น เช่นรางวัลที่ 2 อาจจะมีการออกเลขรางวัลมา 6 ตัว แล้วบวกเลข โบนัสอีก 1 ตัว เป็นต้น นอกจากนี้ อาจจะเป็นการซื้อในช่วงเวลาพิเศษ สมมติว่า ถ้าซื้อเกมในช่วงเที่ยงคืนของวันพฤหัสบดี ผู้ซื้อจะได้รับสิทธิ์ลุ้นรางวัล “Early Bird” เป็นเงินรางวัลแถมให้ 50,000 เหรียญแคนาดา โดยออกเป็นตัวเลขพิเศษให้ 4 ตัวแยกต่างหากจากตัวเลขรางวัลหลัก 6 ตัว ในเกมตามปกติ นอกจากนี้ เกมล็อตโตในแคนาดา ยังประกันรางวัลแจ็กพ็อตไว้สูงมาก เพื่อให้ผู้ซื้อตัดสินใจได้ง่ายขึ้น ส่วนโอกาสที่จะถูกแจ็กพ็อตนั้น มีประมาณ 1 : 5,000,000

3.3 เกมล็อตโตน้องใหม่ที่เรียกว่า Powerball หรือ Big game พุ่งแรงแซงกระแสนิยมเกมอื่น ๆ ในหลายประเทศ เมื่อรางวัลแจ็กพ็อตเคยพุ่งขึ้นไปถึง 295 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อประมาณ 2 ปีที่ผ่านมา โดยมีผู้ชนะ (The Winners) เพียง 2 คน ได้รับรางวัลไปคนละประมาณ 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในหลายประเทศมีการเล่นเกมล็อตโตแบบนี้เหมือนกัน แต่ตั้งชื่อให้เข้ากับรสนิยมของท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น ในแคนาดาเรียกเกม Canada's 6/49 หรือ Super7 ในออสเตรเลียเรียก OZ lotto และ Saturday lotto ส่วนที่เยอรมันก็มี 16-State-bloe และอีกหลาย ๆ ประเทศในยุโรป ตั้งชื่อเกมลักษณะนี้ว่า Viking lotto ความน่าสนใจของเกมมักอยู่ที่ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบเกมให้แปลกใหม่อยู่เสมอ จึงน่าตื่นเต้นและชวนติดตามว่าจะมีโอกาสได้ลุ้นเงินรางวัลสักเท่าไร ในรูปแบบไหนสำหรับงวดถัดไป นอกจากนี้ ผู้ซื้อยังได้รับความสนุกสนานจากการผสมผสานที่ลงตัวของระหว่างเกม Powerball กับการถ่ายทอดสดการออกรางวัลทางโทรทัศน์ด้วยรูปแบบของเกมโชว์ในรายการ “Powerball : The Game Show” โดยใช้เวลาออกอากาศประมาณ 1 ชั่วโมงช่วงหัวค่ำทุกวันเสาร์

3.4 ประเทศออสเตรเลีย มีเกมยอดนิยมเรียกว่า OZ lotto เงินรางวัลตั้งแต่ 2 – 8 เหรียญออสเตรเลีย กำหนดออกรางวัลทุกสัปดาห์ นอกจากนี้ ยังนิยมเล่นเกม “6 from 38 Pools” ซึ่งลูกค้ากลุ่มนี้ไม่ใช่กลุ่มใหญ่ แต่เหนียวแน่นในเกมนี้ไม่เปลี่ยนแปลง

4. การออกรางวัล

การออกรางวัลเกมลอตโตส่วนใหญ่ มีความถี่สัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่บางประเทศมีเกมลอตโตหลายแบบ บางแบบออกรางวัลทุกสัปดาห์ บางแบบสัปดาห์ละ 2 ครั้ง โดยปกตินิยมถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ช่วงเย็นวันเสาร์ ก่อนการออกรางวัล จะมีกรรมการหรือผู้ตรวจการประจำเขตมาทำการตรวจสอบเครื่องออกรางวัลซึ่งเป็นแบบอัตโนมัติ บรรจุลูกบอลสีสดใสไว้ภายในเท่าจำนวนตัวเลขของเกม ต่อจากนั้นจะให้คาราหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงและเชื่อถือได้ มาทำหน้าที่ออกรางวัล (ลักษณะคล้ายกับการตรวจฉีดยาและอุปกรณ์ออกรางวัลเพื่อความบริสุทธิ์ยุติธรรม และโปร่งใสของประเทศไทย รวมทั้งมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรรมการและสักขีพยานในการออกรางวัลเช่นกัน) และถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ให้ผู้ชมลุ้นกันสด ๆ การออกรางวัลให้เวลาเล็กน้อย แต่จำนวนผู้ชมรายการมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงวดในงวดที่มีแจ็กพ็อตก้อนโตรออยู่จะยังมีการประชาสัมพันธ์กันอย่างมาก พร้อมทั้งจัดคอนเสิร์ต หรือรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ มาแสดงก่อนออกรางวัล เพื่อเพิ่มรสชาติในการลุ้นรางวัลให้มีความสนุกสนาน เข้มข้น และตื่นเต้นยิ่งขึ้น เพราะในต่างประเทศนั้น ถือว่าการเล่นเกมสลากกินแบ่งเป็นการพักผ่อน คลายความเครียด การถ่ายทอดสดการออกรางวัลทางโทรทัศน์เป็นเรื่องสนุกสนาน น่าติดตาม เพราะผู้ซื้อส่วนใหญ่ไม่ได้มีโอกาสเข้าชมการออกรางวัลด้วยตนเอง และการถ่ายทอดสดจะยืนยันความบริสุทธิ์ยุติธรรมในการออกรางวัลได้เป็นอย่างดี

หลังออกรางวัลมีการลงโฆษณาการมอบรางวัลแจ็กพ็อตตามสื่อต่าง ๆ เพื่อยืนยันว่า ถูกจริง จ่ายจริง ออกทีวี ลงหนังสือพิมพ์ หรือให้สัมภาษณ์ทางสถานีวิทยุ แสดงความยินดีกันทั้งผู้ให้รางวัล ผู้ได้รับรางวัล และผู้ที่ได้มีโอกาสลุ้นรางวัล ทั้งนี้เพราะผู้ซื้อคิดว่าสลากกินแบ่งเป็นเพียงเกมหนึ่งที่เล่นเพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลายความเครียด ลักษณะเกมการเล่น รวมทั้งการออกรางวัลและการถูกรางวัล จึงเป็นเรื่องสบาย ๆ ง่าย ๆ และไม่ตึงเครียด เมื่อถูกรางวัลก็ดีใจ มีความสุข แต่ถ้าไม่ถูก ก็ไม่เคียดร้อนแต่อย่างใด

5. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดเงินรางวัล

มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดเงินรางวัล 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

5.1 การพิจารณารางวัลแจ็กพ็อต (jackpot)

รางวัลที่ 1 หรือแจ็กพ็อต ต้องมีเงินรางวัลสูงเป็นที่สนใจของประชาชน โดยปกติไม่ควรต่ำกว่า 1 ล้านเหรียญสหรัฐ (ประมาณ 45,000,000 บาท) และรางวัลที่ 1 หากไม่มีผู้ถูกรางวัล จะมีการสมทบไปยังงวดถัดไป ให้เงินรางวัลสูงขึ้น เพื่อดึงดูดใจผู้ซื้อ

5.2 การพิจารณารางวัลขั้นต่ำ

จำนวนผู้ถูกรางวัลในแต่ละงวดเป็นปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงเช่นกัน โดยควรจะมีรางวัลประเภทนี้ให้มาก ๆ ให้ผู้ซื้อถูกง่ายจนเกิดความรู้สึกว่า ผู้เล่นมิได้เสียเงินโดยเปล่าประโยชน์เพียงด้านเดียว เงินรางวัลขั้นต่ำสุดอาจจะเป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 2 เท่าของราคาสลาก 1 ใบ ผู้เล่นก็พอใจแล้ว

5.3 ราคาสลากที่ออกจำหน่าย

“ราคาสลาก” ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะเชื่อมโยงไปยังรางวัลแจ็กพ็อต (jackpot) และมีความสัมพันธ์ต่ออำนาจซื้อของผู้เล่นเกมล็อตโตด้วย องค์การสลากกินแบ่งต้องพิจารณาถึงระดับราคาสลากที่ประชาชนทั่วไปจะสามารถซื้อสลากได้มากกว่า 1 ฉบับ ในการซื้อ 1 ครั้ง เพราะราคาสลากมีผลโดยตรงต่อการวางรูปแบบของใบเลือกเลข (betting slip) ซึ่งโดยทั่วไปใบเลือกเลข 1 ใบสามารถใช้ซื้อได้ 6 ถึง 12 ฉบับ ถ้าราคาสลากต่อฉบับสูงเกินไปจนประชาชนซื้อเพียงครั้งละ 1-2 ฉบับ การใช้ประโยชน์จากใบเลือกเลขจะไม่คุ้มค่าทันที

5.4 การจัดสรรเงินรางวัล

เงินรางวัล โดยทั่วไป จะจัดสรรอยู่ระหว่างร้อยละ 40-60 ของยอดจำหน่าย โดยจัดสรรรางวัลที่ 1, 2 และ 3 เป็น % ส่วนรางวัลที่ 4-5-6 จ่ายแบบคงที่ดังนี้

รางวัลที่ 1 จ่ายเป็นร้อยละ 30 ของรางวัลทั้งหมด

รางวัลที่ 2 จ่ายเป็นร้อยละ 20 ของรางวัลทั้งหมด

รางวัลที่ 3 จ่ายเป็นร้อยละ 10 ของรางวัลทั้งหมด

รางวัลที่ 4 จ่ายรางวัลละ 1,000 บาท

รางวัลที่ 5 จ่ายรางวัลละ 500 บาท

5.5 การมีหมายเลขเพิ่มพิเศษ (bonus digit)

ปัจจัยด้านจิตวิทยามีความสำคัญต่อการดึงดูดลูกค้าให้สนใจการเล่นเกมล็อตโตเพิ่มมากขึ้น และเกิดความรู้สึกว่าถูกง่ายขึ้น คือ การออกรางวัลหมายเลขเพิ่มอีกหนึ่งหมายเลข จากหมายเลขหลักเรียกหมายเลขที่ออกรางวัลเพิ่มขึ้นนี้ว่า “โบนัส” หรือ “supplementary”

เป็นกรณี lotto 6/49 มีหมายเลขพิเศษ จะมีการออกรางวัลปกติ 6 หมายเลข และออกหมายเลขพิเศษ (bonus) อีก 1 หมายเลข

รางวัลที่ 1 ถูก 6 หมายเลข

รางวัลที่ 2 ถูก 5 หมายเลข + หมายเลขพิเศษ (bonus digit)

รางวัลที่ 3 ถูก 5 หมายเลข

รางวัลที่ 4 ถูก 4 หมายเลข

รางวัลที่ 5 ถูก 3 หมายเลข + หมายเลขพิเศษ (bonus digit)

รางวัลที่ 6 ถูก 3 หมายเลข

หมายเลขที่ออกเพิ่มพิเศษนี้ ขึ้นอยู่กับการกำหนดรูปแบบของแต่ละองค์การ ซึ่งอาจจะมากกว่าหนึ่งหมายเลขพิเศษก็ได้

โครงการจำหน่ายหวยล็อตโตในประเทศไทย

1. พัฒนาการของหวยล็อตโตในประเทศไทย

จุดกำเนิดของหวยล็อตโตในประเทศไทยนั้น เกิดขึ้นจากการที่ล็อตเตอรี่แบบคลาสสิก (conventional) ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้มีข้อจำกัดอยู่หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขยายสลากเกินราคา ปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อาทิ ต้นทุนค่ากระดาษ ต้นทุนค่าพิมพ์สลาก เงินเดือนพนักงาน เป็นต้น ซึ่งทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพยายามที่จะหาทางแก้ไขปัญหาและลดข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจำหน่ายสลาก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ ลงจากเดิม ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้บริษัทจ่าโก้เป็นผู้ชนะการประกวดราคาในการติดตั้งระบบออนไลน์ แต่โครงการดังกล่าวนี้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากเกิดการประท้วงโดยกลุ่มผู้เสียประโยชน์จากการจำหน่ายสลากในรูปแบบเดิม จนต้องมีการยกเลิกสัญญา ทำให้บริษัทจ่าโก้ได้ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 2,700 ล้านบาทจากทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ในช่วงต่อมาจากกระแสความตื่นตัวจากการที่มีคนไทยไปถูกหวยล็อตโตที่ได้หัววัน คนลาวไปถูกรางวัลแจ็คพ็อตของเกมล็อตโตที่ฝรั่งเศส รวมไปถึงการที่มีฝรั่งถึง 10 คนถูกรางวัลจากเกมล็อตโตพาวเวอร์บอลของอเมริกา ได้รางวัลถึงคนละพันกว่าล้านบาท ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้อาศัยช่วงจังหวะเวลาดังกล่าวนี้ในการนำเสนอเกมล็อตโตให้กับสังคม โดยได้มอบให้ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปทำการศึกษา ซึ่งผลของการศึกษาดังกล่าวได้เชื่อมโยงกับเรื่องหวยเถื่อน (หวยใต้ดิน) และได้คำตอบว่า หวยเถื่อนนั้นสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งอันตราย และเป็นแหล่งสร้างอิทธิพลทางการเมือง มี สส. และรัฐมนตรีหลายคนที่สร้างฐานอำนาจทางการเมืองจากหวยเถื่อน ดังนั้นถ้าทำการปรับเปลี่ยนหวยเถื่อนให้ถูกกฎหมาย นอกจากจะเป็นการลดปัญหาต่าง ๆ ที่

เกิดขึ้นแล้ว ยังจะช่วยสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการเริ่มต้นของเกมล็อตโตแบบง่ายที่ผู้ซื้อหวยส่วนใหญ่คุ้นเคย เพราะรูปแบบและวิธีการซื้อเหมือนกับหวย 2 ตัว 3 ตัว ของ หวยใต้ดิน เพียงแค่รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ (อุเทน เจนสระคู, สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2545)

2. รูปแบบที่เหมาะสมของหวยล็อตโตในประเทศไทย

จากการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรื่อง “การพนันภายในประเทศ” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ไม่เห็นด้วยกับการนำหวยล็อตโตออกมาจำหน่าย สาเหตุประการหนึ่งเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับเกมล็อตโต ดังนั้นรูปแบบของหวยล็อตโตในประเทศไทยที่จะได้รับความนิยมในระยะแรกหรือการสนับสนุนจากประชาชนได้นั้น ควรมีรูปแบบที่สอดคล้องกับสลากกินแบ่งในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความสับสน โดยอาจเริ่มจากหวย 2 ตัว 3 ตัวก่อน แล้วต่อไปจึงพัฒนาเป็นหวยล็อตโตที่ให้เลือกหมายเลข 6 ตัว การจัดสรรเงินรางวัลจะต้องเป็นมูลค่าร้อยละ 60 ของยอดขาย เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 และเงินรางวัลจะต้องนำมาจัดแบ่งเป็นรางวัลระดับต่าง ๆ โดยมีการเฉลี่ยเงินระหว่างผู้ถูกรางวัลเดียวกัน ภายใต้หลักการ parimutual concept (นวลน้อย ตรีรัตน์, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2545)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ อันได้แก่ ความใกล้เคียงกับเกมสลากกินแบ่งรัฐบาลและ หวยใต้ดินที่มีอยู่เดิม เพื่อความคุ้นเคยของผู้ซื้อหวย เพื่อความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติที่มีอยู่เดิม และเพื่อความน่าสนใจของเกมล็อตโตที่ออกใหม่ สามารถคาดคะเนได้ว่ารูปแบบของการพนันที่เหมาะสมสำหรับการนำออกมาจำหน่ายในประเทศไทยต่อจากหวย 2 ตัว 3 ตัว คือ หวยล็อตโต แบบเลือก 6 เลขจาก 49 ตัวเลข หรือ 6/49 ซึ่งปัจจุบันใช้อยู่ในหลายประเทศ อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯลฯ โดยจะเป็นเกมล็อตโตที่โอกาสถูกรางวัลแจ็กพ็อตยากกว่า เกมแบบเลือก 6 จาก 42 ทำให้มีแจ็กพ็อตเป็นเงินก้อนโตซึ่งจะดึงดูดใจผู้ซื้อได้มากกว่า (เจริญ ชุมแสงศรี, สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2545)

3. แนวทางการดำเนินงานตามโครงการหวยล็อตโต

ในการดำเนินงานตามโครงการหวยล็อตโตของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น แนวโน้มรัฐบาลจะเป็นผู้ดำเนินการเอง เนื่องจากในครั้งที่ผ่านมามีการให้สัมปทานกับบริษัทจ่าโกเป็นผู้ดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยเพราะเหตุผลที่ว่า กิจการประเภทที่เป็นอบายมุขนั้นถ้าให้เอกชนเข้ามาดำเนินการแล้ว อาจแสวงหาผลกำไรสูงสุด โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับสังคม (อุเทน เจนสระคู, สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2545) ซึ่งจะต่างจากการดำเนินงานหวยล็อตโตในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ที่จะให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชน เนื่องจากบริษัท

เอกชนในต่างประเทศมีความสามารถในการหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาลงทุน (เจริญ ชุมแสงศรี, สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2545)

การดำเนินงานตามโครงการ คือ

3.1 การขอรับความเห็นชอบเพื่อดำเนินการเรื่องห่วยถ้อตโต

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะต้องขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เมื่อผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ แล้วจะต้องนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อขอรับความเห็นชอบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้ดำเนินการต่อไป

3.2 ดำเนินการจัดหาเครื่องจำหน่ายและระบบคอมพิวเตอร์

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะต้องจัดหาเครื่องจำหน่ายและระบบคอมพิวเตอร์ (hardware & software) โดยมีทางเลือกในการดำเนินการดังนี้

3.2.1 แนวทางแรก สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ลงทุนเองทั้งหมด ซึ่งวิธีการนี้ต้องใช้งบประมาณในการลงทุนที่สูงมาก ถ้าใช้เพียง 100 – 200 เครื่องจะไม่เกิดปัญหา เพราะทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีงบประมาณเพียงพอ แต่หากประชาชนให้ความสนใจมาก โดยจากการประมาณการแล้วคาดว่าจะต้องใช้เครื่องจำหน่ายสลากอัตโนมัติไม่น้อยกว่า 10,000 เครื่อง ซึ่งจะทำให้เงินลงทุนในการซื้อเครื่องจำหน่ายมากตามไปด้วย

3.2.2 แนวทางที่สอง จะเป็นลักษณะผู้ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลลงทุนเอง โดยราคาเครื่องคอมพิวเตอร์บวกกับอุปกรณ์เสริมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ราคาประมาณเครื่องละ 100,000 บาท และจะต้องวางหลักประกันการขายประมาณ 50,000 บาท หรือ 100,000 บาทต่องวด เพื่อรับรองว่าเงินที่ได้จากการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลจะถึงมือสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทุกงวด ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอยู่ในฐานะผู้ควบคุมและดูแลการจำหน่ายให้ถูกต้องและยุติธรรมแก่ผู้ซื้อ

3.2.3 แนวทางที่สาม จะเป็นลักษณะการเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้กับระบบอัตโนมัติมีหน้าตาเหมือนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไป แต่จะมีอุปกรณ์เสริม และซอฟต์แวร์ของระบบการขายสลากที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลใส่เข้าไป ดังนั้น การเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อจำหน่ายสลากด้วยระบบอัตโนมัติจะเช่าเครื่องจากบริษัทใดก็ได้

4. การจำหน่ายสลากล็อตโต

การแนะนำสลากรูปแบบใหม่ เช่น หวยล็อตโต เข้าสู่ตลาดหรือเป็นการนำเสนอต่อประชาชนผู้ซื้อนั้น จะต้องใช้หลักการเช่นเดียวกับการแนะนำสินค้าอื่น ๆ เข้าสู่ตลาด ซึ่งการค้นคว้าวิจัยเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อที่จะทดสอบตลาด หรือทดสอบความสนใจของประชาชน ศึกษาลักษณะขนาดของตลาด การยอมรับเกมใหม่ ราคาขาย โครงสร้างเงินรางวัล และองค์ประกอบอื่น เช่น ขนาดของตลาดจะมีผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจำกัดอายุของผู้เล่น ข้อกำหนดทางด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณี และราคาของหวยล็อตโต

4.1 เครื่องข่ายของหวยล็อตโต

หวยล็อตโต เป็นเกมสลากประเภทหนึ่งที่ต้องใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์สำคัญ 4 ประเภท คือ เครื่องขายสลาก ศูนย์กลางคอมพิวเตอร์ เครือข่ายการติดต่อและซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี การตลาด และการให้บริการแบบมืออาชีพจะเป็นผู้ใช้งาน เครื่องขายสลากมีขนาดประมาณเครื่องคิดเลขที่ใช้อยู่โดยทั่วไป ตามปกติเครื่องขายสลากจะติดตั้งตามจุดที่มีคนผ่านไปมาจำนวนมาก เช่น ร้านค้าสะดวกซื้อ ศูนย์กลางตลาด ย่านธุรกิจ และสถานีขนส่งผู้โดยสาร เป็นต้น ศูนย์กลางคอมพิวเตอร์จะดำเนินการและบันทึกข้อมูลการซื้อขายที่ส่งมาจากเครื่องขายสลาก ด้วยคอมพิวเตอร์ที่มีกำลังและความเร็วสูง ซึ่งติดตั้งที่จุดที่มีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด ข้อมูลที่บันทึกเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง และตรวจรางวัลที่มีผู้มาขอรับเงินรางวัล เครือข่ายการติดต่อเพื่อส่งข้อมูลการซื้อขายระหว่างเครื่องขายสลากกับศูนย์กลางคอมพิวเตอร์ เครื่องขายสลากทั้งหมดจะเชื่อมโยงเข้ากับศูนย์กลางคอมพิวเตอร์ โดยทางสายโทรศัพท์ คลื่นวิทยุ และ / หรือดาวเทียมซอฟต์แวร์แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ซอฟต์แวร์ศูนย์กลาง และซอฟต์แวร์เกมสลาก ซอฟต์แวร์ศูนย์กลางจะติดตามและกำหนดหมายเลขตามลำดับของการซื้อขายสลาก ขณะเดียวกันก็จะติดตามข้อมูลรายงาน ความถูกต้อง รวมทั้งจำนวนเงินรางวัลรวมของเกม ซอฟต์แวร์เกมสลากที่ติดตั้งทั้งที่เครื่องขายสลากและศูนย์กลางคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงโดยเครือข่ายการติดต่อ

4.2 จำนวนจุดขายสลากล็อตโตที่เหมาะสม

จากจำนวนประชากรของประเทศไทยมากกว่า 61,878,746 คน และพื้นที่ 513,115 ตารางกิโลเมตร จำนวนจุดขายสลากที่จะให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น สมมติว่าแต่ละจุดขายจะบริการผู้สนใจได้เฉลี่ยวันละ 6,000 คน ทั่วทั้งประเทศจะต้องมีเครื่องขายประมาณ 10,313 เครื่อง ขณะเดียวกันหากต้องบริการผู้สนใจซื้อจำนวน 12,000 คน จะต้องมีจุดขายหรือเครื่องขายสลากอีก 5,156 เครื่อง (จำนวนคนซื้อเฉลี่ย 6,000 คนต่อหนึ่งจุดขาย เป็นข้อมูลที่ได้มาจากประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีบริษัทคู่แข่งประเภทเดียวกันมากกว่าหนึ่งบริษัท) เพราะประเทศไทยซึ่งมี

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพียงแห่งเดียวที่บริหารกิจการสลากและเพิ่งจะเริ่มต้นนำสลากล็อตโตเข้าสู่ตลาด ประมาณการว่าจะให้บริการประชาชนได้จำนวน 12,000 คนต่อหนึ่งจุดขาย ดังนั้นจำนวนเครื่องขายสลากควรจะมี 5,156 เครื่อง กระจายทั่วประเทศ โดยอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่า 3,000 เครื่อง และจังหวัดอื่น ๆ อีกประมาณ 2,000 เครื่อง

4.3 จุดติดตั้งเครื่องขายสลากล็อตโต

เนื่องจากเครื่องขายสลากล็อตโตเป็นเครื่องขนาดเล็ก สะดวกในการเคลื่อนย้ายหรือติดตั้ง และไม่ใช่พื้นที่มาก ทำให้สามารถติดตั้งได้สะดวก ดังนั้นจุดติดตั้งเครื่องขายควรจะเป็นสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

4.3.1 เครือข่ายการขายสลากในปัจจุบัน โดยผ่านทางเอเยนต์ผู้แทนหรือตัวแทนขายสลาก ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั่วประเทศ

4.3.2 ร้านสะดวกซื้อ ซึ่งเป็นร้านค้ามีสินค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จำเป็นวางขายเป็นประจำสถานที่เหมาะสมตั้งอยู่ริมถนนใหญ่ย่านชุมชนที่มีคนผ่านไปมาจำนวนมาก ร้านค้าประเภทนี้มีจำนวนมากทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

4.3.3 ศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีคนมาซื้อของหรือมาเดินเล่นเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน มีพื้นที่กว้างขวางใหญ่โต สามารถติดตั้งเครื่องขายได้หลายเครื่อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

4.3.4 สถานีขนส่งผู้โดยสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งทางบก ซึ่งมีสถานีขนส่งตั้งอยู่ทั้งสี่มุมเมือง มีผู้คนเดินทางวันละจำนวนมาก ซึ่งบางครั้งต้องรอรถออกเดินทางเป็นเวลานาน การได้ซื้อสลากล็อตโตบ้าง จะช่วยผ่อนคลายความกังวลหรือความเครียดได้

4.3.5 ร้านค้าเฉพาะหรือหลายสาขาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตัวจังหวัดและอำเภอ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของทางราชการและการค้า มีประชาชนไปมาเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้จำนวนเครื่องขายที่จะติดตั้ง ต้องขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรของจังหวัดและอำเภอนั้น รวมทั้งสถานะเศรษฐกิจการค้าและรายได้เฉลี่ยของประชากร

5. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของหวยล็อตโตอยู่ที่ความพร้อมในหลาย ๆ ประการ ได้แก่

5.1 การกำหนดรูปแบบหวยล็อตโตที่เหมาะสมกับตลาด

5.2 การจัดทำหน่วยที่สามารถเข้าถึงตลาดต่าง ๆ ได้ทั่วประเทศ

5.3 ระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการป้องกันการโกงการออกรางวัลและการจัดระบบข้อมูลที่รวดเร็วและเป็นที่ยอมรับ

5.4 ระบบการจัดการที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญ และความพยายามในการสร้าง ความเชื่อถือจากสาธารณชน

5.5 โครงสร้างการกระจายเงินรายได้สุทธิจากเงินรางวัล ซึ่งสะท้อนถึงผลประโยชน์ที่ส่งกลับไปยังสาธารณชนในจำนวนที่สูง โดยค่าตอบแทนของการจัดการอยู่ในระดับที่เหมาะสม

5.6 ระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการควบคุมดูแลของรัฐ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของสาธารณชน

5.7 การศึกษาและวิจัย เพื่อควบคุมผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของธุรกิจลอตเตอรี่ประเภทนี้

6. ข้อดี – ข้อเสีย ของหวยลอตโต

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหวยลอตโตของผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ให้เห็น ข้อดี และข้อเสียของหวยลอตโตได้ดังนี้

6.1 ข้อดีของหวยลอตโต

6.1.1 หวยลอตโตโดยทั่วไปเป็นเกมที่ผู้เล่นมีโอกาสได้พักผ่อนหย่อนใจ ได้อีกรูปแบบหนึ่ง ผู้เล่นเกมนี้ส่วนมากจะซื้อเล่นเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจมากกว่า ในขณะที่เดียวกันก็มีความหวังลึก ๆ ว่าหากโชคคืออาจถูกรางวัลใหญ่ กลายเป็นเศรษฐีในพริบตา

6.1.2 ในสถานะทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ประชาชนทั่วไป ย่อมคาดหวังในสิ่งที่ดีที่สามารถทำให้การดำรงชีพในขณะนี้ดีขึ้นกว่าเดิม เกมลอตโตจึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสร้างความหวังในชีวิต ลดความเครียดด้านจิตใจลงได้ ทำให้สุขภาพจิตสุขภาพกาย ค่อย ๆ ดีขึ้นเป็นลำดับ โดยมีความหวังลึก ๆ ของจิตใจเป็นตัวหล่อเลี้ยง

6.1.3 วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของเกมลอตโต เช่น เพื่อหารายได้สนับสนุน กิจการสาธารณะกุศลและสาธารณประโยชน์ สามารถเป็นแรงจูงใจให้ผู้เล่นต้องการที่จะเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและสังคมโดยรวม โดยมีได้มุ่งหวังที่จะต้องโชคถูกรางวัลเท่านั้น

6.1.4 ลอตโตเป็นเกมสด (active game) และมีแนวโน้มที่จะนิยมเล่นกัน มากขึ้นเนื่องจากเป็นเกมที่มีการเคลื่อนไหว ไม่น่าเบื่อ และเป็นสลากระเภทเดียวที่ผู้ซื้อสามารถ เลือกเลขได้ทุกตัว ไม่ว่าจะเป็เลข 6 ตัวจาก 39 หรือ 6 ตัวจาก 32 หรือ 6 ตัวจาก 49 และจะซื้อซ้ำ กันก็ซุกก็ได้ไม่มีจำกัด

6.1.5 ให้ความเป็นอิสระแก่ผู้ซื้อในการซื้อเลขอะไรก็ได้ และไม่มี การกำหนดจำนวนคนซื้อหรือจำนวนที่ซื้อ เพราะองค์กรที่ออกรางวัลไม่กำหนดรางวัลคงที่ เงินรางวัล ของลอตโตจะถูกเฉลี่ยระหว่างผู้ที่ถูกรางวัลเดียวกันในจำนวนเท่า ๆ กัน

6.1.6 เงินรางวัลที่ 1 หรือแจ็กพ็อตที่เป็นเงินจำนวนมหาศาล เป็นสิ่งดึงดูดและเร้าใจผู้ซื้อให้อยากเล่นเกมล็อตโตมากที่สุด เกิดการการทับทวีสะสมไปเรื่อย ๆ หากไม่มีใครถูกรางวัลจะยกยอดไปทบในงวดหน้า ถ้างวดหน้ายังไม่มีใครถูกรางวัลอีก เงินรางวัลก็จะเพิ่มพูนไปสะสมในงวดต่อ ๆ ไป

6.1.7 การกำหนดเงินรางวัลต่ำสุด สำหรับผู้ที่เลือกตัวเลขถูก 3 ตัว หรือมีการออกรางวัลเสริมขึ้นมาอีกตัวหนึ่งที่เรียกกันว่าเลขโบนัส เป็นจุดเรียกร้องและดึงดูดใจผู้ซื้อได้เป็นอย่างดี

6.1.8 สามารถพัฒนาเกมเพื่อเร้าใจความสนใจของผู้ซื้อ ซึ่งมีส่วนอย่างมากในการเพิ่มยอดขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเทศกาลและวันสำคัญ ๆ โดยการออกรางวัลแจ็กพ็อตเป็นกรณีพิเศษ และเพิ่มรางวัลอื่นๆ จากปกติขึ้นอีก

6.1.9 ผู้ดำเนินการหวยล็อตโตไม่มีความเสี่ยงใด ๆ ต่อเงินที่จะนำมาจ่ายรางวัลเนื่องจากในหลักการแล้ว เงินรางวัลของหวยล็อตโตจะไม่แน่นอน เพราะจะเฉลี่ยจากเงินที่มีผู้ซื้อสลาก หลังจากหักค่าดำเนินการไว้แล้ว จึงจัดสรรเป็นเงินรางวัล

6.2 ข้อดีทางการบริหาร

6.2.1 ทำให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีความหลากหลายในรูปแบบของเกม ทำให้ผู้สนใจซื้อมีทางเลือกใหม่เพิ่มขึ้น

6.2.2 เป็นการพัฒนารูปแบบการเสี่ยงโชคให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมต่างประเทศและเป็นมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น

6.2.3 เป็นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนรุ่นใหม่ ซึ่งนิยมเล่นเกมที่ใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าการซื้อสลากแบบเดิม

6.2.4 สามารถแก้ปัญหาการขายสลากเกินราคากำหนด และสลากแก้เลขได้ในระดับหนึ่ง

6.2.5 สามารถลดต้นทุนและระยะเวลาการผลิตได้มาก เพราะไม่ต้องจัดพิมพ์สลากล่วงหน้า ซึ่งอาจจะลดค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ ลงด้วย

6.2.6 เนื่องจากเป็นสลากที่ขายเท่ากับจำนวนสลากที่ซื้อ จึงไม่มีสลากเหลือคืนในแต่ละงวด ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องลงได้

6.2.7 ในปัจจุบันรายได้จากการจำหน่ายสลากส่วนหนึ่งนำเข้าเป็นงบประมาณของรัฐบาลมีสลากล็อตโตเพิ่มขึ้นมากอีกรูปแบบหนึ่ง จะทำให้สามารถนำเงินเข้าเป็นเงินงบประมาณของรัฐมากขึ้น

6.3 ข้อเสียของเกมลือตโต

6.3.1 เกมลือตโตถือเป็นเกมการพนันรูปแบบใหม่ ที่ยังไม่เคยมีในประเทศไทย ดังนั้นก่อนที่ประชาชนจะลองเล่นเกมลือตโตจะต้องทำการศึกษาถึงวิธีการเล่นก่อน ประชาชนที่ไม่มีความรู้จะไม่กล้าที่จะลองเล่น

6.3.2 เกมลือตโตจะเป็นการจำหน่ายโดยตู้อัตโนมัติ หรือระบบ on-line ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงต่อกันได้หมด ซึ่งถือว่าเป็นการลงทุนที่สูงมาก ทำให้ต้นทุนสูง กว่ารัฐบาลจะคืนทุน หรือได้กำไรต้องใช้เวลาพอสมควร

6.3.3 เมื่อทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะนำลือตโตออกมาจำหน่ายจะส่งผลกระทบต่อทำให้เป็นการสนับสนุนให้ประชาชนหันมาเล่นการพนันมากขึ้น เพราะการพนันไม่ว่าจะถูกกฎหมาย หรือไม่ถูกกฎหมายล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งมอมเมาประชาชนด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อเล่นไปแล้วจะทำให้เกิดการติดการพนัน จากคนที่ไม่เคยเล่นการพนัน อาจจะหันมาเล่นการพนันในที่สุด

6.3.4 การพนันทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นลือตเตอร์ หวยใต้ดิน หรือแม้กระทั่งหวยลือตโต ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ขัดกับหลักพุทธศาสนา หลักศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งสิ้น

6.3.5 การเล่นการพนันก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ได้อีกมากมาย เช่น ทำให้ครอบครัวแตกแยก เป็นหนี้ ขาดความรับผิดชอบ ไม่ทำงาน รวมถึงทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น